

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Tämä on rinnakkaistallenne. Rinnakkaistallenteen sivuasettelut ja typografiset yksityiskohdat saattavat poiketa alkuperäisestä julkaisusta.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Huhtinen-Hildén, Laura (2018). Merkityksellisten oppimiskokemusten jäljillä.
Rondo Classic 9, s. 73.

LAURA HUHTINEN-HILDÉN, FT, MuM

MUSIIKKIKASVATUKSEN LEHTORI, TUTKIJA
PÄÄAINEVASTAAVA, VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUS
JA TAITEEN SOVELTAVA KÄYTTÖ
METROPOLIA AMMATTIKORKEAKOULU

Merkityksellisten oppimiskokemusten jäljillä

SUOMALAISELLA musiikkikasvatuksella on ihailijoita ympäri maailmaa. Esimerkiksi musiikkikasvatuksen ja kehityspsykologian tutkimuksistaan maailmanlaajuisesti tunnettu professori **David J. Hargreaves** on kahdessa kuulemassani keynote-puheenvuorossaan nostanut esiin suomalaisen varhaisiän musiikkikasvatuksen ja musiikkileikkikoulujärjestelmämme erinomaisuuden. Eikä syyttä, sillä onhan se ainutlaatuinen monellakin tavalla. Hämmästyttä kansainvälisissä konferensseissa herättää kerta toisensa jälkeen, kuinka meillä myös pienimpien kanssa musiikkikasvatujina työskentelevät koulutetaan korkeakouluissa. Tämän ei pitäisi tietysti olla ihmetyksen aihe, koska juuri musiikin alkupoluilla tarvitaan innostavia, monipuolisia ja ammattitaitoisia musiikkikasvattajia.

Pienten lasten ja heidän läheistensä musiikkihetkissä voi aistia musiikkiin liittyvien kokemusten syvän merkityksellisyyden. Näiden hetkien kannattelu on vastuullista ja vaatii erityistä ammatillista osaamista – pedagogista ja musiikillista. Ilman sitä voi pahimmillaan käydä niin, että tilanteesta tulee meluisa kaaos, josta kukaan ei nauti. Tällaisesta hetkestä musiikki ja taide ovat kaukana ja osallistujat voivat kokea, että musiikki ei ehkä olekaan meidän juttu. Samaan lopputulemaan voidaan ajautua kutistamalla toiminta musiikin teoreettisten elementtien ulkokohtaisen opettamisen ympärille. Tämä suuntaus on ollut meillä varhaisiän musiikkikasvatuksessa vallalla, kun alan arvoa on yritetty todistaa taitoon ja musiikin tiedolliseen osaamiseen keskittyneessä opetuskulttuurissa.

VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUKSEN asiantuntijuutta ja osaamista voidaan kehittää edelleen ja saada tämä maailmanlaajuisesti häikäisevä timantti hohtamaan yhä kutsuvammin. Keskeistä tässä on pohtia, millaisen pedagogisen ammattitaidon avulla musiikin tekeminen asettuu ”erottamattomaksi osaksi yksilön ihmisenä kasvua ja yhteisön hyvän elämän rakentamista”, kuten uusien opetussuunnitelmien perusteiden oppimiskäsityksissä kuvataan. Varhaisiän musiikkikasvatuksessa tämä tarkoittaa musiikillisen ilmaisun näkemistä perheen vuorovaikutuksen rakennusaineena: opetustilanteen musiikillistaiteellinen ympäristö mahdollistaa eläviä, merkityksellisiä kokemuksia, jotka kulkeutuvat posi-

tiivisina elementteinä perheen vuorovaikutukseen. Opettajan ammatillisina työvälineinä tässä toimivat suunnitelmallisuus ja pedagoginen improvisointi sekä sensitiivisyys.

Ihailiemieni kollegojen työtä katsoessani mieleeni on hiipinyt ajatus varhaisiän musiikkikasvatuksesta jonkinlaisena kokonaistaideteoksena: ajassa, tilassa, musiikissa ja vuorovaikutuksessa rakentuvana taideteoksena, jossa kaikki siinä olevat ovat osallisina. Siinä oppiminen tapahtuu musiikissa ja taiteen kokemuksessa. Musiikillinen osaminen rakentuu monipuolisen musisoinnin myötä ja tärkeät oppimiskokemukset liittyvät musiikkisuhteen rakentumiseen, vuorovaikutukseen ja taiteen saamiin merkityksiin oppijoiden elämässä. Tämä näkökulma musiikin oppimiseen ei ole ikäsidonainen. Edellä olemme eläytyneet lasten ja perheiden musiikin oppimiseen ja kokemiseen ryhmässä. Siinä ryhmässä ovat täysivaltaisesti osallisena myös aikuiset, joiden oppimista ja musiikin kokemuksia tilanne kannattelee.

MYÖS SOITON-JA LAULUNOPISKELUN, elinikäisen musiikin harrastamisen sekä korkea-asteen koulutuksen pedagogisia lähestymistapoja on syytä tarkastella samojen oppimiskäsitysten valossa. Joko olisimme siinä pisteessä musiikkikasvatusalan kehityskaarta, että uskaltaisimme avoimesti pohtia opetuskulttuurimme taustalla vaikuttavia käsityksiä ja arvoja? Mitä oppijälähtöisyys ja oppijan omasta kokemusmaailmasta, osallisuuden tarpeista ja hyvän elämän rakentumisesta nouseva musisointi ja oppiminen tarkoittavat musiikkikasvatuksen erilaisissa ekologisissa lokeroissa?

Yhteinen pedagogisten arvojen ja lähestymistapojen pohdinta auttavat yhä paremmin meitä tukemaan merkityksellisten oppimiskokemusten syntymistä. Mikä voisi olla parempi lähtökohta elinikäiselle musiikin harrastamiselle, musiikista nauttimiselle, musiikkielämään osallistumiselle – tai alan ammattiin johtaville opinnoille? ■